

«Οι Τουρκοκύπριοι είναι αδέρφια μας»

Κωστή Αχνιώτη

Εμφανίζεται τελευταία η τάση ν' απορρίπτεται το σύνθημα «οι Τουρκοκύπριοι είναι αδέρφια μας» σαν σύνθημα ενδοτισμού και σαν συστατικό στοιχείο μιας στάσης αποδοχής των τετελεσμένων της τούρκικης κατοχής. Και ενώ αυτό το σύνθημα γινόταν για μια δεκαετία περίπου συνολικά αποδεχτό και αυταπόδειχτο (εκτός φυσικά από κείνους που ακούνε Τούρκος και τους πιάνει το στομάχι τους αλλά σιωπούσαν μέχρι να κρυώσει το σίδερο του Ιουλιανού πραξικοπήματος ή «επανάστασης») ξέσπασε τα τελευταία χρόνια η διαμάχη για το ζήτημα, οπότε ακούμε από τους υποστηρικτές του, διάφορα «κουφά» για κάποιο υπέροχο «παρελθόν», ή για το μόνο εργαλείο λύσης του Κυπριακού ζητήματος, ή κάποια χριστιανορομαντικά ή κάποια τέλος διεθνιστικοφανή επιχειρήματα.

Είναι σημαντικό το γεγονός ότι η συζήτηση διαπερνά την αστική τάξη και τα κόμματα της και ως ένα βαθμό και την αριστερά (βασικά την ΕΔΕΚ).

Όπως πάντα είναι άχρηστο κι' άνευ ουσίας να μιλά κανείς για οποιοδήποτε ζήτημα ή να χειρίζεται οποιαδήποτε έννοια χωρίς να την εντάσσει μέσα στο ιστορικό πλαίσιο που την γέννησε και χωρίς να κοιτάζει τους ιδεολογικούς μηχανισμούς που της έδωσαν την συγκεκριμένη μορφή. Στη συνέχεια θα πρέπει να δει κανείς την πορεία της μέσα στην ιστορική διαδικασία και στην παρούσα περίπτωση της «αδελφοσύνης», ως σήμερα.

Λοιπόν δεν χρειάζεται και πολύ για να αντιληφθεί κανείς ότι όντως το συγκεκριμένο σύνθημα, «οι Τουρκοκύπριοι είναι αδέρφια μας» είναι πράγματι, από την πλευρά της άρχουσας Ελληνοκυπριακής τάξης σύνθημα ενδοτισμού. «Χέστηκε πάνω της», «έκοψε μέσα» με τις πολιτικές της ηγεσίες και τους διανοούμενους της. Γιατί δεν τόπε ποτέ πριν το '74; Διότι δεν είχε ακόμα ηττηθεί. Το σύνθημα αυτό είναι αποτέλεσμα ήττας και σε φοβερή αναντιστοιχία με την μέχρι τότε σκέψη της. Άλλωστε είναι εξαιρετικά ενδεικτική η συμπεριφορά της προς τον άλλο προηγούμενο εχθρό την ΕΟΚΑ-Β. Της έδωσε «κλάδο ελαίας» παρακαλώ, σ' ένα εξίσου χριστιανικό ξέσπασμα αδελφοσύνης. Της αδελφοσύνης του δαρμένου.

Παρενθεσιακά αναφέρω ότι από την πλευρά του ΑΚΕΛ και της ΠΕΟ η στοιχειώδης ανάγκη τους να συγκρατήσουν τους Τουρκοκύπριους που ήσαν μέλη τους (και μια σχετική ευαισθησία στην ενότητα της εργατικής τάξης) δεν εκφράστηκε ποτέ σε κεντρικό πολιτικό σύνθημα αλλά παράμεινε σ' ένα υπόγειο πλαίσιο εργατικής αλληλεγγύης, μέσα φυσικά στα πλαίσια της γενικότερης συνθηκολόγησης τους με το Μακαριακό καθεστώς.

Πάνω απ' όλα λοιπόν το σύνθημα «Οι Τουρκοκύπριοι είναι αδελφοί μας» εκφράζει την συνθηκολόγηση της Ελληνοκυπριακής άρχουσας τάξης. Το ίδιο σύνθημα ομολογεί άλλωστε έμμεσα ότι η τάξη αυτή, κλωτσούσε τους Τουρκοκύπριους όπως μπορούσε μέχρι το '74, και αποτελεί ένα είδος αυτοκριτικής τάξης που δεν θέλησε όμως να εκφραστεί ανοιχτά.

Ταυτόχρονα όμως το σύνθημα αυτό, επέτρεψε τον κατευνασμό του λαϊκού θυμού, των πρώτων μετά την εισβολή χρόνων με τον πιο ανώδυνο τρόπο και κατ' ακολουθία την κοινωνική συναίνεση προς την αστική τάξη η οποία διατήρησε πλήρη έλεγχο της κοινωνίας σε μια περίοδο που η δύναμη της είχε εξαφανιστεί. Χρησιμοποίησε λοιπόν την ιδεολογική της κυριαρχία προσφέροντας «αριστερίζοντα» συνθήματα έτσι που να τα αδειάζει όμως από την πιθανή δυναμική τους. Ας μη ξεχνούμε ότι η αριστερά (μέσω ΕΔΕΚ κυρίως) είχε τον καιρό εκείνο, συσσωρεύσει την μεγαλύτερη δύναμη που είχε τότε στην ιστορία της. Το σύνθημα «οι Τουρκοκύπριοι είναι αδέρφια μας» συνδυασμένο με τον «κλάδο ελαίας» εσήμαινε ουσιαστικά ότι οι πάντες είναι αδέρφια με τους πάντες. Μια θέση τελείως

ιδεαλιστική χωρίς επομένως αντίστοιχη δυνατότητα πράξης.

Το τι προσπαθεί να προτείνει αυτό το σύνθημα ασφαλώς είναι ένα μέτωπο πάλης. Ένα μέτωπο που δεν καθορίζει ούτε τον εαυτό του, ούτε τους στόχους του, ούτε τα μέσα που χρειάζεται για την πραγμάτωση τους.

Αν ο προτεινόμενος στόχος είναι η ανεξαρτησία είναι φυσικό σε μια πρώτη άποψη να υποθέσουμε ότι, το υποκείμενο της πάλης θα πρέπει να είναι η συσπείρωση των Τ/Κυπριακών και Ε/Κυπριακών δυνάμεων. Ασφαλώς σ' αυτό το μέτωπο δεν μπορούν ν' ανήκουν οι δυνάμεις που υποστηρίζουν την προσάρτηση της Κύπρου στην Ελλάδα και/ή την Τουρκία.

Ταυτόχρονα όμως δεν μπορεί κανείς να παραβλέπει ότι στη βάση του κυπριακού προβλήματος υπάρχει η χρόνια διένεξη μεταξύ των άρχουσων τάξεων των δύο κοινοτήτων. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να ελπίζει κανείς ότι σε καταστάσεις περισσότερο διχοτομικές θα τα βρουν. Γίνεται πλέον σαφές ότι ένα σημαντικό μέρος της άρχουσας τάξης των Ελληνοκυπρίων ακολουθώντας ουσιαστικά κατά πόδας το αντίστοιχο της Τουρκοκυπριακό, επαναπίπτει στον εθνοκεντρισμό και συμβιβάζεται ουσιαστικά στην ιδέα της διχοτόμησης (τουλάχιστον). Δεν είναι τυχαίο ότι και τα δύο κομμάτια έχουν στα χέρια τους το κράτος. (Το «κράτος» και το ««κράτος»»). Τα υπόλοιπα κομμάτια των άρχουσων τάξεων δεν έχουν πλέον ούτε τα στρατιωτικά ούτε τα ιδεολογικά μέσα να αντεπεξέλθουν στη διάσταση.

Παραμένει σαν θεμελιακό ανεξαρτησιακό κύτταρο η αριστερά των δύο κοινοτήτων και με την ΕΔΕΚ ήδη να ταλαντεύεται. Ευρίσκεται όμως γενικά η αριστερά σε μια θέση η οποία μπορεί να οικοδομήσει ένα διάλογο ανάμεσα στα δύο κοινοτικά της κομμάτια, και να τον αντιπαραβάλει στον «διάλογο» των αστικών ηγεσιών.

Η εγκατάλειψη πάντως του στόχου ενός κοινού μετώπου πάλης για την ανεξαρτησία μεταξύ των δυνάμεων εκείνων των κοινοτήτων που στοχεύουν στην ανεξαρτησία, οδηγεί δεδομένης της συγκυρίας, ολοταχώς στην **εγκατάλειψη** της ίδιας της ανεξαρτησίας, σαν στόχου. Αυτό έχει μια λογική (αν και ενδοτική) που πρέπει όμως να τεθεί καθαρά για να γίνει δυνατόν να συζητηθεί. Υπενθυμίζουμε ότι η «μακαριακή» παράταξη στην πάλη της ενάντια στην ΕΟΚΑ-Β, συνταύτιζε το πραξικόπημα με την διπλή ένωση. Φαινόταν τότε λίγο αυθαίρετο. Σήμερα είναι περισσότερο από πρόδηλο.

Τέλος το κοινό μέτωπο Τουρκοκυπρίων Ελληνοκυπρίων για την Ανεξαρτησία δεν μπορεί να μένει ασαφές ως προς την εκδίωξη των ξένων στρατών και ιδιαίτερα του τουρκικού. Όχι ότι δεν δηλώνεται η εκδίωξη σαν επιθυμητός στόχος αλλά για να σημαίνει κάτι, πρέπει να βρεθούν οι τρόποι για την υλοποίηση της.

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Εντός των Τειχών \(Τεύχος 26\), Δεκαετία 1980-1989, 1987, Λευκωσία, Λευκωσία \(νότια\), Κυπριακό Πρόβλημα](#)

From:
<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:entostonteixon:no_26:tcbrothers&rev=1597231919

Last update: 2025/04/20 19:47

